



INSPECTORATUL ȘCOLAR JUDEȚEAN SIBIU

Nr. 11362 / 10 noiembrie 2025

Anul școlar 2025 – 2026, LIMBA ȘI LITERATURA ROMÂNĂ

APROB,
Inspector Școlar General,
Prof. Emilian-Marius NOVAC

Avizat,
Inspector Școlar General Adjunct,
Prof. Rodica ȚĂLNARIU

Referitor la: PRECIZĂRI CU PRIVIRE LA ORGANIZAREA ȘI DESFĂȘURAREA PRETESTĂRII JUDEȚENE A PROBEI SCRISE LA DISCIPLINA LIMBA ȘI LITERATURA ROMÂNĂ, EXAMENE NAȚIONALE 2026 – EVALUARE NAȚIONALĂ PENTRU CLASA A VIII-A ȘI BACALAUREAT, CARE SE POATE ORGANIZA ÎN DATA DE 5 DECEMBRIE 2025, LA NIVELUL FIECĂREI UNITĂȚI ȘCOLARE

STIMATE DOAMNE / STIMAȚI DOMNI DIRECTORI,
STIMATE DOAMNE / STIMAȚI DOMNI PROFESORI DE LIMBA ȘI LITERATURA ROMÂNĂ,

Pentru **FAMILIARIZAREA** elevilor din clasele a VIII-a, a XII-a / a XIII-a cu **MODELELE DE SUBIECTE C.N.C.E.** – de la disciplina **Limba și literatura română** – ale **PROBELOR SCRISE** de la **examele naționale 2026** (modele de subiecte-bacalaureat 2026 și ENVIII2026, link de acces: <https://subiecte.edu.ro/2026>, pentru **EXERSAREA REZOLVĂRII ACESTORA ÎN TIMPUL ADECVAT** (timp de lucru efectiv de 2 ore pentru clasa a VIII-a / timp de lucru efectiv de 3 ore pentru clasele a XII-a / a XIII-a), precum și în vederea optimizării rezultatelor elevilor noștri la **examele naționale din anul școlar 2025-2026 – Evaluare Națională pentru clasa a VIII-a și Bacalaureat, SE POATE ORGANIZA, LA DECIZIA FIECĂREI UNITĂȚI ȘCOLARE**, o pretestare județeană a probei scrise la disciplina limba și literatura română, la propunerea profesorilor de limba și literatura română și cu acordul conducerii unității de învățământ, în data de **5 DECEMBRIE 2025**. În consecință, pretestarea la nivel județean are ca scop **REZOLVAREA SUBIECTULUI ÎN INTERVALUL DE 2 ORE, RESPECTIV 3 DE ORE / NIVEL DE CLASĂ, NEURMĂRINDU-SE SIMULAREA CONDIȚIILOR ORGANIZATORICE ALE EXAMENULUI**. Evaluarea lucrărilor va fi realizată de profesorul clasei, sau de profesorul clasei împreună cu alt profesor de limba și literatura română din unitatea de învățământ, conform deciziei luate la nivel local / la decizia școlii. Notele obținute la simulare nu se trec în catalog. Prin excepție, la solicitarea scrisă a elevului, a părintelui / tutorelui, nota obținută poate fi trecută în catalog [conform articolului 20, alineatul (2) din *Procedura privind organizarea și desfășurarea simulării probelor din cadrul Evaluării naționale pentru absolvenții clasei a VIII-a și a simulării probelor scrise ale examenului național de bacalaureat în anul școlar 2024-2025*].

–Pretestarea la nivel județean, se va desfășura în unitățile școlare **CARE AU DECIS ORGANIZAREA ACTIVITĂȚII**, după următorul program: **pentru clasa a VIII-a, între orele 11,00-13,00; pentru clasa a XII-a / a XIII-a, între orele 11,00-14,00.**

–**VARIANTELE DE SUBIECTE** vor fi elaborate la nivelul I.Ș.J. Sibiu, în conformitate cu modele C.N.C.E. în vigoare și vor fi transmise în format electronic, pe site-ul www.sbisj.ro / **Zonă securizată** – în intervalul orar 10,00-10,30. Pentru descărcarea subiectelor, unitățile de învățământ se vor autentifica prin utilizatorul și parola unității de învățământ. Baremele de evaluare și de notare vor fi publicate după ora 14,00, pe pagina inspectorului de limba și literatura română.

SELECȚIA DE CONȚINUTURI ASOCIATE COMPETENȚELOR GENERALE ȘI SPECIFICE, VIZEAZĂ PROGRAMELE DE EXAMEN ÎN VIGOARE:

–**PENTRU EXAMENUL DE BACALAUREAT**, programa aprobată prin **O.M.E.N. nr. 4923 / 2013 (Anexa 2)** și prin **O.M.E. nr. 6177 / 22.08.2024** pentru școlile și secțiile cu predare în limba maghiară (**Anexele 1 și 2**).

SUBIECTELE PROBEI SCRISE DE PRETESTARE – BACALAUREAT 2026, VOR FI STRUCTURATE ASTFEL:

Subiectul I (comun tuturor filierelor, profilurilor și specializărilor) are ca suport: **textul nonliterar** (epistolar, jurnalist, juridic-administrativ, științific; informativ argumentativ, narativ, descriptiv etc.), sau **de graniță** (memorialistic, note de călătorie, jurnal literar) și este alcătuit din două părți (A, B):

A. cinci itemi semiobiectivi de tip întrebare structurată, cu subîntrebări / sarcini de lucru care urmăresc înțelegerea textului (decodificarea și comprehensiunea acestuia).

B. un item subiectiv de tip eseu, generat de textul-suport, care vizează producerea unui text argumentativ (formularea unei opinii față de problematica pusă în discuție; enunțarea și dezvoltarea corespunzătoare a două argumente adecvate opiniei și formularea unei concluzii pertinente).

Subiectul al II-lea (comun tuturor filierelor, profilurilor și specializărilor) are ca suport **un text literar la prima vedere** și este alcătuit dintr-un **item subiectiv de tip întrebare cu răspuns scurt**, care vizează interpretarea și / sau comentarea unui fragment de text poetic / narativ / dramatic, cu țintă spre: trăsături de curent literar (de exemplu, romantismul, simbolismul, modernismul, tradiționalism; caracteristici ale textului narativ sau dramatic (de exemplu: perspectiva narativă, rolul notațiilor autorului etc.).

Subiectul al III-lea (diferențiat în funcție de filieră, profiluri și specializări) are ca suport **opere literare studiate** ce aparțin autorilor canonici, curentelor culturale / literare, perioadelor, speciilor literare și / sau tipurilor de texte menționate în programa de bacalaureat în vigoare și constă într-un **item subiectiv de tip eseu structurat**, cu formularea a trei repere care se referă la analiza tematică, structurală, stilistică a unei opere literare, din tipologia celor menționate anterior.

NOTĂ: Subiectul eseului structurat vizează numai textele poetice studiate, din opera scriitorilor canonici: MIHAI EMINESCU, GEORGE BACOVIA, LUCIAN BLAGA, TUDOR ARGHEZI, ION BARBU.

–**PENTRU ENVIII**, programa aprobată prin **O.M.E nr. 4730 / 2022.**

SUBIECTELE PROBEI SCRISE DE PRETESTARE – EVALUARE NAȚIONALĂ PENTRU CLASA A VIII-A 2026, ȘCOLI CU PREDARE ÎN LIMBA ROMÂNĂ, VOR VIZA:

DOMENIUL LECTURĂ

- **Tipare textuale de structurare a ideilor:** Texte care combină diverse structuri textuale (explicativ, narativ, descriptiv, dialogat, argumentativ).
- **Textul dramatic** (autor, personaj dramatic; rolul indicațiilor scenice; rolul dialogului)
- **Narativul literar** (în proză) sau **descriptivul literar** (în versuri).
- Strategii de comprehensiune: împărțirea impresiilor de lectură; reflecții asupra limbajului și a structurii textelor de tip dramatic, epic / liric; compararea a două sau mai multe texte sub aspectul conținutului și al structurii.
- Strategii de interpretare: mesajul / mesajele textului; interpretarea limbajului figurat (*personificarea, comparația, epitetul, enumerația, repetiția, metafora, antiteza*); argumentarea punctelor de vedere pe marginea textelor citite.

DOMENIUL REDACTARE

- Părțile textului: introducere, cuprins, încheiere; paragrafe; adecvare la temă.
- Tipare textuale de structurare a ideilor: narativ, descriptiv, dialogat; explicativ, exemplificare; argumentativ; comparație, analogie, pro-contra; integrarea părților etc.
- Stil: proprietatea termenilor, puritate și adecvare situațională, originalitate, naturalețe, varietate, concizie, corectitudine gramaticală, respectarea normelor ortografice și de punctuație, modalități de exprimare a preferințelor și a opiniilor.

**DOMENIUL ELEMENTE DE CONSTRUCȚIA COMUNICĂRII
GRAMATICĂ**

- **Enunțul**: enunțuri asertive, interrogative, exclamative, imperative; **propoziția** simplă, propoziția dezvoltată; propoziția afirmativă, propoziția negativă; **construcții sintactice**: construcții active / construcții pasive cu verbul a fi; construcții impersonale; construcții cu pronume reflexive; construcții incidente; norme de punctuație.
- **Predicatul** verbal, predicatul nominal; numele predicativ; acordul numelui predicativ
- **Subiectul** exprimat (simplu și multiplu), subiectul neexprimat (inclus, subînțeles); acordul predicatului cu subiectul.
- **Verbul**: moduri verbale și timpurile lor; verbe auxiliare, verbe copulative, verbe predicative; utilizări sintactice ale formelor verbale nepersonale; posibilități combinatorii ale verbului.
- **Substantivul**: flexiune, tipuri de substantive; **articolul** hotărât, articolul nehotărât, articolul genitival; punctuația vocativului; posibilități combinatorii ale substantivului.
- **Prepoziția**.

ORTOEPIE ȘI PUNCTUAȚIE

- **Alfabetul** limbii române; ordonarea cuvintelor după criteriul alfabetic; articolul de dicționar.
- Tipuri de **sunete**: vocală, consoană, semivocală, corespondența sunet-literă; diftong, triftong, hiat; **silaba**, despărțirea în silabe (principiul fonetic); **accentul**, utilizarea corectă a accentului; variante accentuate admise / neadmise de normă.

VOCABULAR

- **Cuvântul**, unitate de bază a vocabularului: formă și sens (sensul de bază și sensul secundar; sensul propriu, sensul figurat); **categorii semantice**: sinonime, antonime, omonime, cuvinte polisemantice; câmpul lexical.
- **Mijloace interne de îmbogățire a vocabularului**: derivarea, compunerea, conversiunea; cuvânt de bază și cuvânt derivat; familia lexicală.

DOMENIUL ELEMENTE DE INTERCULTURALITATE

- Identitate personală – identitate națională – diversitate culturală și lingvistică.

NOTĂ: Conținuturile vor fi abordate din perspectiva competențelor specifice. Subiectele vor fi elaborate conform Programei de examen și cu țintă spre manualele alternative utilizate la clasă.

SUBIECTELE PROBEI SCRISE DE PRETESTARE – EVALUARE NAȚIONALĂ PENTRU CLASA A VIII-A 2026, ȘCOLI ȘI SECȚII CU PREDARE ÎN LIMBA MAGHIARĂ, VOR VIZA:

DOMENIUL LECTURĂ

- **Textul liric** / text versificat; autor / voce lirică; versificație: măsură, tipuri de rimă; figuri de stil: epitetul, metafora; *aplicativ*: construcția textului liric – compoziția textului (părți, strofă, vers), imaginea poetică și tabloul, discursul liric și semnificațiile acestuia; versificație: versul liber.
- **Textul explicativ**; textul continuu, discontinuu, multimodal; textul argumentativ (structură, conectori); textul narativ nonliterar.
- **Modurile de expunere**: narațiune, descriere (autoportret, portret, tablou), dialog, monolog; cuvinte-cheie, idee principală, idee secundară, temă.
- *Aplicativ: discursul dramatic* (rolul dialogului; personaj dramatic, indicații scenice), *construcția textului, descrierea științifică*.

DOMENIUL REDACTARE

- **Părțile textului**: introducere, cuprins, încheiere.
- **Modalități de exprimare** a preferințelor și a opiniilor.
- **Structuri textuale**: secvențe de tip narativ, explicativ, descriptiv, dialogal; integrarea părților.
- **Stil**: corectitudinea gramaticală, respectarea convențiilor ortografice și de punctuație, proprietatea termenilor, puritatea și adecvarea situațională; claritate, concizie, varietate.

DOMENIUL ELEMENTE DE CONSTRUCȚIA COMUNICĂRII

NIVELUL SINTACTICO-MORFOLOGIC

- **Enunțul**: propoziția; *aplicativ*: organizarea structural-ierarhică a enunțului; propoziția simplă, propoziția dezvoltată; interdependența subiect – predicat; exprimarea afirmativă, negativă; exprimarea enunțiativă, interrogativă, exclamativă; exprimarea asertivă; exprimarea argumentativă, persuasivă; exprimarea sentimentelor; **textul**: coeziunea sintactică, coerența semantică, scopul comunicativ.
- **Exprimarea unei acțiuni, stări și existențe** – **verbul** (moduri verbale și timpurile lor); verbe „a avea”, „a vrea”, „a fi” (exersarea contextuală a valorilor predicative, auxiliare); verbul în propoziție: **predicat** verbal și nominal (verbe copulative „a fi”, „a deveni”, „a ieși”, „a ajunge”, „a se face”, „a rămâne”); verbe reflexive; verbe impersonale.
- **Denumirea obiectelor, a ființelor și a fenomenelor naturii** – **substantivul**; articularea substantivului (**articolul** hotărât, articolul nehotărât, articolul posesiv / genitival); cazurile substantivului; substantivul în propoziție: **subiect**, **nume predicativ**, **atribut substantival**, **complement direct**, **complement indirect**, **complementul circumstanțial de loc**, **complementul circumstanțial de timp**, **complementul circumstanțial de mod**.
- **Exprimarea obiectului direct, indirect și a circumstanțelor** – **prepoziția**, locuțiunea prepozițională.

NIVELUL SEMANTICO-LEXICAL

- Vocabularul limbii române; cuvântul – unitatea de bază a vocabularului; formă și conținut; sensul propriu și sensul figurat; sinonime; antonime; omonime; polisemie; câmpul lexico-semantic; cuvântul de bază, rădăcină, sufixe și prefixe, derivatele, familia lexicală; *aplicativ: sufixe diminutive și augmentative.*

NIVELUL FONETIC

- Sunetul și litera: corespondența dintre ele; alfabetul limbii române; vocale și consoane; reguli de despărțire a cuvintelor în silabe; *aplicativ: scrierea corectă a cuvintelor care conțin diftong, triftong, hiat; accentul.*
- Punctuația la sfârșitul propozițiilor; alte convenții grafice: scrierea cu majuscule.

DOMENIUL ELEMENTE DE INTERCULTURALITATE

- Cartea – obiect cultural; Valori promovate în cultura română, maternă, universală (literatura, arta, tradițiile și obiceiurile). Oameni și fapte: valori promovate în cultura română, în cultura maternă și în cultura universală.

NOTĂ: Conținuturile vor fi abordate din perspectiva competențelor specifice. Subiectele vor fi elaborate conform programei de examen și cu țintă spre manualele alternative utilizate la clasă.

- Doamnele / domnii directori din unitățile școlare care organizează simularea județeană **SUNT RUGAȚI** să asigure buna desfășurare a pretestării și confidențialitatea variantelor de subiecte, prin coordonarea directă a preluării și a multiplicării acestora.
- Până la data limită de **12 ianuarie 2026**, profesorii de limba și literatura română din unitățile școlare care au organizat pretestarea **SUNT RUGAȚI** să completeze **formularul Google** care va fi publicat pe site-ul I.Ș.J. Sibiu, la pagina inspectorului de limba și literatura română: <https://sbisj.ro/curriculum-si-inspectie-scolara/limba-romana/>. Acesta va cuprinde date privind rezultatele finale / unitate de învățământ, în vederea centralizării la nivel județean.

**VĂ MULȚUMESC ANTICIPAT PENTRU COLABORARE.
TUTUROR ELEVILOR, MULT SUCCES LA PROBA DE PRETESTARE.**

Inspector școlar,
Prof. Ioana Negrea